

KATONA SÁNDOR:

A barátság és testvériség jegyében

Jegyzetek a Román Népköztársaságból

6. A constantai nemzetközi repülőtéren a városi néptanács vezetői és a város dolgozóinak képviselői üdvözölték a magyar küldöttséget. A fogadtatás meleg volt. A repülőtérrel a városon keresztül haladva, a Fekete-tenger híres üdülőhelyén, a Mamaia-nál volt szállásunk. A szállodából fenséges látvány nyílt a Fekete-tengerre, mely nevét is attól kapta, hogy viharban nagyszerű látványt nyújt. Mamaia alig néhány év alatt fejlődött ki nemzetközi fűrdőhellyé. És hogy milyen mértékben, azt példázza a következő néhány adat. 1962-ben 600 ezer ember üdült itt, 56 ezer szállodai szobában, 28 ezer családot tudnak egyszerre vendégül látni.

A Fekete-tenger partján

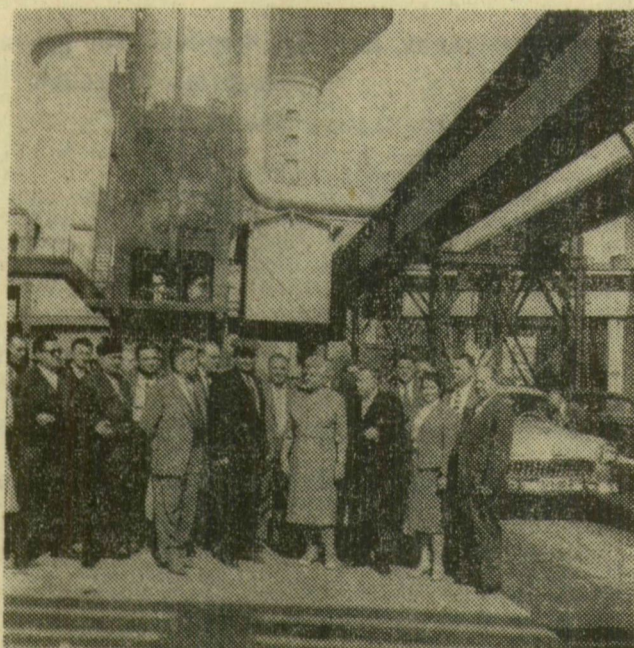
Constantában a program szerint megtekintettük az ásatásokat, a régészeti múzeumot, a Fekete-tenger halállományát bemutató akváriumot és a várost. Gépkocsival mentünk át a város másik híres üdülőhelyére, Eforiába. Itt szerencsénk is volt, mert a hirtelen keletkezett erős szél felborzolta a tengert, melynek hullámai nagy erővel csapkodtak a mólóhoz és a sziklazatonokhoz. A haragvó tenger látványa elbűvölő volt. Eforiából visszatérve megtekintettük a város hatalmas kikötőjét, a tengerjáró hajókat, azok ki- és berakodását.

Nagyon érdekes élményt és látványt nyújtott a város közelében folyó régészeti ásatások megtekintése. A III. és a IV. századbeli helyen kultúra elsüllyedt maradványai kerülnek itt napfényre. Az ásatások bizonyítják, hogy Constanta már ebben az időben is igen élénk kereskedőváros volt. A régészeti múzeumok kiállítási terméiben felbecsülhetetlen értékek láthatók, de nemcsak a múlt, a jelen is érdekes.

Sikeres szőlőnemesítés

A városnéző program befejezése után pihenés helyett meglátogattuk a Constantától 18 kilométerre fekvő murfatlai híres szőlőkutató intézetet. Ez az intézet 3600 hektár szőlőterületen folytat tudományos fajtanemesítési kísérletet. Románia legkiválóbb szőlészeti és borászati szakemberei dolgoznak az intézet 32 kísérleti bemutató telepén. A szakemberek igen büszkék voltak arra, hogy a murfatlai és a cotnari borka Magyarországon megrendezett nemzetközi borversenyen aranyérmert nyert. Erdemes talán azt is megemlíteni, hogy egy hektár szőlőtelepítése Dobrudzsában a jelenlegi gépesítés mellett 15 ezer leibe kerül. A termőfelfordulásig egy hektár szőlőterület termelési költsége telepítéssel együtt 22 ezer lei.

A szőlőkísérleti gazdaság megtekintése után megízleltük a szokatlanul magas cukorkók boraikat. A szokatlanul magas cukorkók az

Vajdahunyadon, a nagyolvasztó előtt

igazgató tájékoztatása szerint onnan van, hogy Romániában évente itt van a legtöbb napfény-óra, a hektáronkénti átlagtermés rizlingből 45, szürkebarátból 42, muskotályból 38, nagyszerű fehérből 52, vörös bort adó fajtákból 46 mázsa. A pincékben 12 fajta fehér és két fajta vörös bort kóstoltunk meg. Általános vélemény volt, hogy az itt termelt bor a mi számunkra túl édes.

Átszelve a Kárpátokat

És hogy még egy feledhetetlen élményről tegyek említést: amikor Mamaia-ra visszatértünk, vendéglátóink felvittek minket az elmúlt évben épült 17 emeletes Park Szálló tetőteraszára. Innen tekintettünk le a hét és fél kilométer hosszú, fényárban úszó fűrdőhelyre és a tengerre. Constantai látogatásunk és a Park Szálló tetőteraszáról nyíló látvány egy életre szóló élményt nyújtott valamennyiünknek.

A tenger mellől repülőgépen utaztunk — átszelve a Kárpátokat — Dévára. Azt talán ismét felesleges mondanom, micsoda látványban volt részünk, amikor átrepültünk a Kárpátok felett. A magas, hófödte csúcsok és a kopár hegyek láttán küldöttünk egyik tagjainkhoz dr. Gaskai Tóth Bertalan professzort, képviselőtársunkat, akinek szakmája a legelőgazdálkodás: lehetne-e ezen a területen legelőjavítással foglalkozni? A repülőtéren a Hunyadi tanyán és Déva város néptanácsának vezetői üdvözölték küldöttségünket. A kölcsönös megismerkedés után Vajdahunyadra mentünk, ahol megtekintettük a román vasipar egyik legnagyobb üzemét, a kohókombinátot. Ebben az üzemben az öntöttvas-termelés tíz év alatt háromszorosára, az acéltermelés több mint hat-szorosára növekedett, de a további fejlődés feltételei is megvannak. A felszabadulás előtt ebben az akkor még magán kapitalista üzemben

mindössze öt kiskohó működött, minden korszerű technikai felszerelés nélkül. Az évi öntöttvas-termelés alig 100—120 tonna, acéltermelése pedig évi 80 tonna volt. Az üzem 1948-ban történt államosítása után óriási fejlődött. Az 500 köbméteres nagykohó 1952-ben kezdett termelni, s már ebben az évben az öntöttvas-termelése meghaladta az egymillió tonnát. 1958-ban kezdett termelni az üzem első kokszolója, de már 1961-ben üzemelni kezdett a negyedik kokszolómű is. Az évi termelés egymillió tonna koksz. Az idén fejeződik be a kohókombinátal kooperáló hengerdében egy 750 köbméteres martinkemence építése, amely a jövő évre a két nagyolvasztóval együtt egymillió 200 ezer tonna hengerelt árut állít elő. Az üzem fő profilja az acél- és hengerelt lemez előállítás. A kohókombinátba és a hengerdébe naponta ezer vaggon nyersanyag érkezik s ugyancsak ezer vaggon feldolgozott anyag kerül elszállításra.

Egy üzemben 300 mérnök

A kombinát nagyságára jellemző, hogy abban 15 és fél ezer munkás dolgozik. Háromszáz mérnök és 600 művezető irányítja a termelést. Itt is feltűnt küldöttségünknek, hogy az átlagos életkor milyen alacsony. Mindössze 37 év. Az üzem vasipari szakközépiskolájában több mint 800 munkás tanul. A város új munkásterületén három év alatt 5700 lakás épült. Az üzem dolgozóinak szórakozását, kulturális nevelését állandó színház, sportcsarnok, klubok segítik elő.

Miután az üzemben mindössze csak kétezer nő dolgozik, a gyorsan fejlődő város női dolgozóinak foglalkoztatásáról is gondoskodni kell. Ezért egy textilüzem építése kezdődött meg.

Déváról repülőgépen Bukarestbe utaztunk, melyről legközelebbi cikkemben szólok majd.

Jókai és a Lemezszerzés

A kézszerzsámgyár műszaki könyvtárának fejlődése

A műszaki könyvtárból lehet kikölcsönözni Jókai-könyveket, érthető tehát, hogy a kézszerzsámgyár szegedi telephelyének dolgozói többször fordulnak meg a szakszervezeti könyvtárban, mint a válsálatat műszaki könyvtárban.

Népszerű művektől a szakkönyvekig

Ennek tehát a polcon porosodnak a könyvek? Arról azért szó sincs! De aki beáll kölcsönözni a táborába, az nem szórakozni akar, hanem tanulni. A laikus számára olykor ijesztőek azok a könyvcímek, melyek a műszaki könyvtár kartonjain sorakoznak.

Szinte természetes út — mondja Szilágyi Ferenc könyvtáros —, hogy előbb a szakszervezeti könyvtár népszerű tudományos műveivel ismerkednek meg a dolgozók, s amikor már különösen felkelti érdeklődésüket egy-egy szakterület, akkor fordulnak ide.

Roppant hasznos dolog egy ilyen üzemi műszaki könyvtár. 410 kötetet elszorban a gyárban is felhasználható szakirodalmat szedi csokorba, de megtalálható benne sok általános

műszaki és természettudományi kérdéssel foglalkozó könyv is.

A leghűségesebbek

Leghűségesebb olvasói persze a műszaki beosztású dolgozók. Ha nem így lenne, az nagy szégyen volna rájuk. Mind a 21 név olvasható a kartonokon. A könyvtárat azért is tartják a műszaki irodán, hogy amikor munka közben kell valamelyik kötet, ne kelljen szaladgálni utána. Némelyik könyv hónapokig kint marad egy-egy embernél, mert ha másnak nincs szüksége rá, miért ne segítsen a mindennapos munkában. Lantos elvtárs sem haragszik például érte, hogy éppen két esztendeje van nála egy szakkönyv.

A gyakori olvasók egy másik rétegét azok képezik, akik egyetemre járnak, technikumban tanulnak, valamilyen szakmai tanfolyamot végeznek. Legalább nyolcvan ember tanul idén a kézszerzsámgyárban. S közöttük már több a fizikai munkás, mint a műszaki dolgozó. Óriási könnyebbség számukra, ha nem kell megvenniük valamennyi drága, s esetleg csak nehezen beszerezhető könyvet tanulmányaikhoz, mert az üzemi könyvtár szí-

vesen kölcsönadja akár a vizsgáig is. Az egyszeri kölcsönzóból pedig az iskola elvégzése után többször lesz, otthonossá válik a műszaki könyvek között, s rendszeresen olvassa őket.

Mindig többen

Legalább száz kötet könyv helye üres jelenleg a könyvtár polcain, jó részük fizikai munkásoknál van. A szakmunkások a legkomolyabb műszaki könyveket is olvasják.

Több műszaki beosztású dolgozó már nemigen válna a szakkönyvtár olvasójává, de több munkás még igen. Bár nem is olyan rossz arány, hogy a gyár létszámának egyharmada érdeklődik rendszeresen a tudását elmélyítő szakirodalom iránt. És az olvasók tábora egyre növekszik. Idén sokkal többen vannak, mint voltak tavaly.

Jókai és a közelmúltban beszerzett Lemezszerzés című könyv tehát jól megférnek egymás mellett a kézszerzsámgyár dolgozóinál. S ez a párhuzam bizonyára jól ki-fejezi művelődésük kettős irányát is.

F. K.

Egy fiatal szobrász kiállítása

Új alkotásán dolgozik a fiatal szobrászlány

Műveinek

első önálló kiállítását rendezte meg a Szegedi Kenderfonógyár KISZ-klubjában Tari Emma fiatal szegedi szobrász, aki tehetségét Tápai Antal szobrászművész irányításával bontogatja. Mindössze öt esztendeje szobrázskodik Tari Emma a Tábor utcai Képzőművész Körben. Ez a néhány év azonban elegendő volt számára ahhoz, hogy megtanuljon bánni az anyaggal. Ilyenformán egyre erősebbé válik nála a tudatos alkotói módszer.

Művei tartalmilag és formailag is egyszerűek, közérthetőek. Elsősorban a munkás hétköznapi embereinek típusai állnak közel hozzá. Ezek közé tartozik például az Olvasó pár, az Anya gyermekével, a Szatyorkészítő, a Fésűlködő kislány, a Lecketanulás, a Pihenő munkás című szobra. Kifejezőek az életből elvett karakterisztikus portréi is, mint például a Nagyapám, a Roza néni címűek. Jellegzetesen egyéni meglatást fejez ki a Tudsze Kati táncolni? című szobra. A kisebb tanulmányok is Tari Emma erős tehetsége mellett bizonyítanak, mint például a Fekvő férfi, a Cigányasszony, a Női akt.

Műveinek első kiállításával Tari Emma magára hívta a szakemberek és érdeklődők figyelmét. Tápai Antal jövőre szobrász utódját látja a fiatal lányban, s reméljük, ebben nem csalódik sem a mester, sem a közönség.

A gazdag szobrászati kiállítást színesítette egy má-

sik fiatal, Zoltánfi István néhány sikerült festészeti munkája, mint például a Hattyastelepi házak, a Téli kikötő, a Festő utca című képek.

Fiatal alkotók hasonló bemutatkozásának bizonyára máskor is örülne a közönség, mint ahogy ezt tapasztaltuk Tápen is, ahol a közönségi tanács szintén kiállításon mutatta be Tari Emma eddigi munkásságának legjavát. A

közönségi tanács több szobrot meg is vásárolt a fiatal alkotótól, ugyanakkor megbízta azzal, hogy a Szatyorkészítő című szobrának készítsen el természetes nagyságú mását is, amelyet majd a község főtérén fognak felállítani. A Tápen rendezett kiállítást eddig már több százan tekintették meg s a község lakói örülnek, hogy a szép szobrok alkotója tápai születésű.

L. F.

Motorkerékpár- és kerékpártolvajokat vettek őrizetbe

A Szeged városi és járási rendőrkapitányság felhívása

Az utóbbi napokban több kerékpár- és motorkerékpártolvajt vett őrizetbe a rendőrség. Kónya József Szeged, Tündér utca 17. szám alatti lakos ellen is motorkerékpárlopás miatt indult eljárás. A házkutatás során nagymennyiségű motorkerékpáralkatrészt és szerszámot találtak Kónyánál. Bibarc István — többszörösen büntetett előéletű — Szeged, Kelemen utca 11. szám alatti lakos —, idén október 23-án szabadult a börtönből. November 7-én Danúvia motorkerékpárt lopott. A rendőrség azonnal elfogta a tolvajt és eljárást indított ellene.

Király János foglalkozás nélküli — Zsombó, Ménés

járás 59. szám alatti lakos — a kísérleti gazdaság dolgozója, munkahelyéről ponyvát és egyéb közhasználati cikket lopott el. Ezenkívül több kerékpárt tulajdonított el és a kerékpárokról dinamót szerelt le. Lakásán házkutatás során több mint tízezer forint értékű dinamót és alkatrészt találtak.

A Szeged városi és járási rendőrkapitányság kéri azokat a személyeket, akiknek kerékpárjukról az utóbbi időben ellopták a dinamót — és még azt nem jelentették a rendőrségnek —, jele-
lentkezzenek a városi rendőrkapitányság (Szeged, Párisi körút 42.) első emelet 19. számú szobájában.

Séta Constantában